

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

**"ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ
В ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ
ПРИ ВИКЛАДАННІ
ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВНЗ"**

24 листопада 2017 р.
(Лист МОН № 1/9-125 від 06.03.2017 р.)

Харків, Україна
2017

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова – Туренко А.М., ректор ХНАДУ, д.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Заступник голови – Гладкий І.П., перший проректор ХНАДУ, к.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Заступник голови – Сараєв О.В., декан автомобільного факультету ХНАДУ, д.т.н., проф., член-кореспондент Транспортної академії України;

Заступник голови – Батигін Ю.В., проф., д.т.н., завідувач кафедри фізики ХНАДУ.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Каслін М.Д. – начальник навчального відділу ХНАДУ, к.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Клименко В.І. – зав. кафедри автомобілів ХНАДУ, к.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Волков В.П. – зав. кафедри технічної експлуатації і сервісу автомобілів ім. М.Я. Говоруценка ХНАДУ, д.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Абрамчук Ф.І. – зав. кафедри двигунів внутрішнього згоряння ХНАДУ, д.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Солодов В.Г. – зав. кафедри теоретичної механіки і гідравліки ХНАДУ, д.т.н., проф.;

Перегон В.А. – зав. кафедри деталей машин і теорії механізмів і машин ХНАДУ, к.т.н., проф.;

Бажинов О.В. – зав. кафедри автомобільної електроніки ХНАДУ, д.т.н., проф., академік Транспортної академії України;

Батигін Ю.В. – зав. кафедри фізики ХНАДУ, д.т.н., проф., член-кореспондент Транспортної академії України;

Подригало М.А. – зав. кафедри технології машинобудування і ремонту машин, д.т.н., проф.;

Бондаренко В. В. – професор кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки ХНАДУ, к.пед.н., проф., академік Транспортної академії України;

Данько В. Г. – проф. кафедри електротехніки НТУ «ХП», д.т.н.;

Финкельштейн В. Б. – проф. каф. загальної електротехніки ХНАГХ, д.т.н.

СЕКРЕТАРІАТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Гаврилова Т. В. – відповідальний секретар конференції, к.ф.-м.н., доц.;

Барбашова М. В. – відповідальний секретар конференції, к.т.н., доц.;

Шиндерук С. О. – відповідальний секретар конференції, к.т.н., доц.

Контактний телефон: (057) 707-37-27

funddisc@gmail.com

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, яка наведена в роботах, та залишає за собою право не погоджуватися з думками авторів на розглянуті питання.

УДК 378:37.02:37.03

ВІДМІННОСТІ МОТИВАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВНЗ Й СПЕЦІАЛІСТІВ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ РІВНІ

К. О. Бур'ян¹, А. С. Глазкова², Г. О. Бур'ян³

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, м. Харків;¹
Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків;²

Національний фармацевтичний університет, м. Харків³

farmtex-ipksf@nuph.edu.ua

Безумовно, організація самостійної роботи є невід'ємною та важливою частиною сучасної освіти. Акцентування уваги на творче підґрунтя самоосвіти та самореалізації особистості займало основне місце під час реалізації нової державної освітньої реформи. Самостійна робота, самонавчання, самоосвіта – це навмисне і свідоме засвоєння знань, вмінь, набування досвіду у виконанні роботи [1,3,4]. Отримання знань при самонавчанні напряду залежить від кількості і якості необхідного доступного матеріалу, а також від бажання та мотивів індивідуума їх отримати.

Досвід викладання фундаментальних дисциплін для студентів, а також для спеціалістів з вищою освітою на курсах підвищення кваліфікації показує, що мотиваційні аспекти для цих груп мають суттєві відмінності.

Мотивація (*лат. moveo – «рухаю»*) – це внутрішня детермінація поведінки та діяльності, яка може бути обумовлена різними факторами. Це психічний процес, що перетворює зовнішні впливи на внутрішні спонукання [1,2]. Вона може бути внутрішньою або зовнішньою щодо діяльності, однак завжди є внутрішньою характеристикою особистості як суб'єкта цієї діяльності. Передумовою успіху є сформованість спонукальної сфери, розвиток якої потребує цілеспрямованого педагогічного впливу.

Вибір прийомів для мотивації та активізації самостійної роботи як студентів, так і слухачів залежить від професійної майстерності та особистих якостей викладача вищої школи. Для здійснення мотиваційно-спонукальних дій викладач може оперувати 5 групами мотивів: соціальні, спонукальні, пізнавальні, професійно-ціннісні, меркантильні [4,5].

Як показали результати опитувань викладачів Національного фармацевтичного університету (НФаУ), Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації (ШКСФ) та Українського державного університету залізничного транспорту (УкрДУЗТ), мотиваційні аспекти щодо самоосвіти та самостійного навчання студентів, магістрантів, інтернів й спеціалістів мають деякі професійні особливості в залежності від галузі ВНЗ та сфери діяльності спеціалістів. Ставлення студента до свого навчання у ВНЗ або підвищення кваліфікації після дипломної освіти залежить насамперед від чинників вибору професії (спеціальності) і ставлення до самого процесу навчання.

Позитивною мотивацією професійного вибору є такі його прояви: яскраво виражений інтерес до професії; бажання в майбутньому займатися саме цією професійною діяльністю або підвищенням кваліфікації; престижність обраної професії; прагнення бути корисним людям, суспільству та ін.

Важливо наголосити на тому, що мотивація до навчання спеціалістів з вищою освітою, які проходять курси підвищення кваліфікації, в значній мірі залежить від роботодавця або керівництва, а також від стратегії розвитку установи в сучасних умовах ринку та господарювання. Самовдосконалення та самоосвіта – це

застава успіху, яка формує конкурентноспроможних фахівців, що забезпечують зростання та розвиток будь-якої індустрії.

В світі цього потрібно провести паралелі щодо мотиваційно-причинного впливу студент-викладач та спеціаліст-керівник:

- Викладач повинен вміти вправно обирати методи мотивації слухачів усіх рівнів до самостійної роботи і самоосвіти таким чином, щоб зацікавити, привити звичку до самонавчання, сприяти підйому самооцінки та загального рівня освіти слухачів.
- Керівник повинен сам обирати мотивацію для самоосвіти робітників таким чином, щоб сформувати колектив професіоналів, гідних для виконання головної задачі – успішної роботи організації за будь-яких змін навколишнього середовища та галузі.

В таблиці 1 наведені відмінності та подібності навчальних доводів та резонів студентів й спеціалістів з досвідом роботи в галузі.

Таблиця 1

Мотиви та причини самоосвіти студентів та спеціалістів

Люди, що навчаються	Подібні мотиви	Відмінні мотиви
<i>Студенти</i>	Поширення кругозору; Підвищення загальної ерудиції, Моральне задоволення; Особистий розвиток; Користь нових знань для професійної діяльності;	Отримання необхідних фахових знань та навичок; Формування стійкого інтересу до обраної професії
<i>Спеціалісти</i>		Фінансова нагорода; Кар'єрний ріст; Накопичення досвіду; Професійна відповідальність; Визнання і похвала; Надбання нових знайомих

Таким чином, питання мотивації до навчально-професійної діяльності є завжди актуальним. Викладач формує й розвиває особистість слухачів з акцентуванням уваги на цінність знання, праці та на людину, яка працює. Усі вищі духовні потреби людини пов'язані з пізнанням, самоствердженням, самореалізацією. Це прагнення до самовдосконалення, саморозвитку треба вправно використовувати шляхом формування жаги до збільшення об'єму професійних знань й навичок. Зацікавлення, спрямування, керування, спонування, схвалення і мотивація – інструменти діяльності сучасних викладачів, тьютерів, керівників.

Перелік використаної літератури

1. Шпалінський В.В. Мотивація в управлінській діяльності: навч. посіб. / В. В. Шпалінський, Т. В. Кожухова – Х., 2002. – 130 с.
2. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, Н. Б. Щокіна, Т. Ю. Вахрушева. – Х. : Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2009. – 140 с.
3. Лутаєва Т. В. Світовий досвід і тенденції розвитку університетської освіти : навч. посіб. [для магістрантів зі спец. 8.18010021 «Педагогіка вищої школи»] / Т. В. Лутаєва, Л. Г. Кайдалова. – Х. : НФаУ, 2015. – 168 с.
4. Самостійна робота слухачів в післядипломній підготовці провізорів та лікарів / В. А. Якущенко, К. О. Бур'ян, О. Ф. Пімінов та ін. // Фармація ХХІ століття: тенденції та перспективи : матеріали VIII Нац. з'їзду фармацевтів України, м. Харків, 13-16 вер. 2016 р. : у 2 т. Т. 2. – Харків: НФаУ, 2016. – С. 382.